

יונה – פרק ד' – פסוקים א' – י"א

דב גולדשטיין

"וירע אל יונה רעה גדולה ויחר לו"

- הפרק פותח ברעתו של יונה:
- **וירע ליונה רעה גדולה ויחר לו** –

יונה חש כאב בעקבות הצלחת נבואתו

- על מה חרה לנביא?

- במפרשים מובאות מספר תשובות לשאלה זו. שאלה זו קשורה לשאלה שנדונה בפרק

א':

- מהי הסיבה שגרמה ליונה לברוח ולסרב למלא את השליחות הנבואית שה' הטיל עליו?

ירושלמי, סנהדרין פרק יא, דף ל

(וכן מובא ברש"י ובפירוש מהר"י קרא לפרק א', פסוק ג)

אמר רבי יונה: יונה בן אמיתי נביא אמת היה.

את מוצא בשעה שאמר לו הקדוש ברוך הוא 'קום לך אל נינוה העיר הגדולה

וקרא עליה כי עלתה רעתם לפני', אמר יונה: יודע אני שהגוים קרובי תשובה

הן והריני הולך ומתנבא עליהם והם עושין תשובה והקב"ה בא ופורע

משונאיהן של ישראל [כלומר מעניש את עם ישראל],

ומה עלי לעשות לברוח. ויקם יונה לברוח תרשישה מלפני ה'

מדוע יונה מסרב לצאת לשליחות לפי דברי המדרש?

- חזרת תושבי נינוה בתשובה מלמדת קטגוריה על עם ישראל. בני ישראל אינם חוזרים בתשובה למרות תוכחות הנביאים, ואילו תושבי נינוה חזרו בתשובה. וכן מובא במכילתא: **"יונה תבע כבוד הבן – כבודם של ישראל"**. לעומת זאת הירושלמי במסכת מכות מביא סיבה אחרת לכעסו של הנביא
- **שאלו לחכמה חוטא מהו עונשו אמרה להם "חטאים תירדף רעה"** (משלי, י"ג, כא).
- **שאלו לנבואה חוטא מהו עונשו אמרה להן "הנפש החוטאת היא תמות"** (יחזקאל, י"ח, ד).
- **שאלו לקדוש ברוך הוא חוטא מהו עונשו, אמר להן יעשה תשובה ויתכפר לו.** [ירושלמי מסכת מכות פרק ב דף לא]

אופיה של החזרה בתשובה של אנשי נינוה

- סבלו של יונה לפי מדרש זה אינו קשור דוקא בגורל ישראל, אלא בשאלה כלפי העובדה שה' מקבל את תשובתם של אנשי נינוה.
- המפרשים מבינים טענה זו בשתי צורות:
- א. יונה טוען כי תשובתם של אנשי נינוה אינה אמיתית, אלא כל תשובתם נובעת מרמייה.
- ב. יונה טוען כי כל תשובה סותרת את מידת הדין הטוענת כי החוטא צריך להיענש על חטאו..
- לפי הבנה זו יונה מוחה כאן כנגד הנהגת ה' את עולמו.
- בתפילת יונה מופיעות שלוש עשרה המידות כהטחה של הנביא ולא כחלק מתחינתו. הנביא כועס על מידותיו אלו של הקב"ה שמאפשר תשובה:

לסיכום

- למדנו על רעתו של יונה – מה חרה לו?

- הסיבה שבגללה יונה בורח מלפני ה'.

- אופיה של החזרה בתשובה של יונה.

תנ"ך